

The Policy of the European Union and the United States towards the War in Yemen form the Perspective of Neorealism (2015-2019)*

Majid Abbasi (Ashlaqi)¹, Akbar Zareai²

¹Associate professor, Department of International Relations, Allameh Tabatabai University, Tehran, Iran.
dr.majidabbasi@gmail.com

²M.Sc., Regional Studies, Allameh Tabatabai University, Tehran, Iran (Corresponding Author).
zareai947@gmail.com

Abstract

The purpose of the present study is to research about the policies of the European Union (E.U) and United States of America (U.S.A) towards the attack of Saudi-led coalition forces to Yemen. The main hypothesis of the study is that the E.U mostly aims to use legal and diplomatic solutions as well as national and international talks to resolve the crisis in Yemen but the U.S.A attempts to support Saudi policies and the military attack of Saudi-led coalition forces to handle the crisis with the purpose of defeating Ansarullah. This study was conducted by descriptive-analytical method and qualitative approach and the results showed that the Europeans and Americans hold that Houthi Movement in Yemen is under the influence and guidance of Islamic Republic of Iran so they attempt to prevent Iran's penetration in the region and the establishment of a government like Iran. The Europeans assume that ongoing negotiations to end conflict and return to peace should be supported. Despite this announced policy by the E.U, the governments of Germany, France, and U.K are still continuing to sell their military weapons to Saudi Arabia and the U.A.E and do not want to lose this important market for selling their weapons. The Americans think that the stabilization of Houthi state in Yemen entails the spread of Iran's penetration in the region and it will lead to the imbalance of power to the disadvantage of the U.S allies. The solution for the crisis in Yemen is to hold national talks between opposing parties and resolve conflicts in short term and long term under the supervision of the United Nation to decrease military tension and conflict and force the attacking military forces out of Yemen.

Keywords: Yemen, Houthis, Europe, U.S.A, Saudi Arabia, Houthi Movement.

---

* Received: 2020/04/13 ; Accepted: 2020/06/03

** Copyright © the authors

سیاست اتحادیه اروپا و ایالات متحده آمریکا در قبال جنگ یمن از منظر نواقح گرای (۲۰۱۹ - ۲۰۱۵)*

مجید عباسی (اشلقی)^۱، اکبر زارعی^۲

^۱دانشیار، روابط بین‌الملل، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.

dr.majidabbasi@gmail.com

^۲کارشناسی ارشد، مطالعات منطقه‌ای، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران (نویسنده مسئول).

zareai947@gmail.com

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی سیاست‌های اتحادیه اروپا و آمریکا در مقابل حمله نیروهای ائتلاف به رهبری عربستان سعودی به یمن بود. فرضیه اصلی پژوهش این است که اتحادیه اروپا بیشتر به دنبال استفاده از سازوکارهای حقوقی، دیپلماتیک و آغاز روند گفتگوهای ملی و بین‌المللی برای حل بحران بوده، ولیکن آمریکا در تلاش است تا با پشتیبانی کامل از سیاست‌های عربستان و تجاوز نظامی نیروهای ائتلاف، بحران را با هدف شکست انصارالله مدیریت کند. نتایج پژوهش که با روش توصیفی-تحلیلی و با رویکرد کیفی انجام شد، حاکی از آن است که از دیدگاه اروپایی‌ها و آمریکایی‌ها، جنبش انصارالله یمن تحت تأثیر و هدایت‌های جمهوری اسلامی ایران قرار دارد، لذا باید از توسعه نفوذ ایران جلوگیری و مانع روی کار آمدن دولتی شبیه ایران در منطقه شد. از دیدگاه اروپایی‌ها باید از مذاکرات مداوم برای پایان دادن به درگیری و بازگشت به روند انتقال صلح‌آمیز حمایت کرد. علی‌رغم سیاست‌های اعلامی اتحادیه اروپا، دولت‌های آلمان، فرانسه و انگلستان در سیاست‌های اعمالی خود همچنان به فروش تسلیحات نظامی به سعودی‌ها و اماراتی‌ها ادامه داده و حاضر نیستند این بازار مهم فروش تسلیحات را نادیده بگیرند. از دیدگاه آمریکایی‌ها تثبیت حکومت حوثی‌ها در یمن به معنای گسترش نفوذ ایران و به هم خوردن موازنه قدرت به ضرر متحدان ایالات متحده است. راهکار برون رفت از بحران یمن، برگزاری کنفرانس گفتگوهای ملی طرفین درگیر و حل اختلافات در بازه زمانی کوتاه مدت و بلند مدت زیر نظر سازمان ملل به همراه کاهش تنش و درگیری نظامی و نیز خروج نیروهای نظامی متجاوز از یمن است.

کلیدواژه‌ها: یمن، حوثی‌ها، اتحادیه اروپا، آمریکا، عربستان، جنبش انصارالله یمن.

۱. مقدمه

با شکل‌گیری خیزش‌های مردمی در منطقه غرب آسیا از سال ۲۰۱۱، یمن نیز همانند سایر کشورهای منطقه درگیر بحران‌های سیاسی شد. با این وجود یمن یک نمونه متفاوت از سایر کشورها بود، زیرا طی توافقنامه‌ای که در شورای همکاری خلیج فارس با حضور نیروهای مخالف یمنی و دولت این کشور بدست آمد، مصونیت علی عبدالله صالح از پیگرد قضایی تضمین شد و وی از مقام ریاست جمهوری کناره‌گیری و امور را به معاون خود عبدربه منصور هادی سپرد (Aboueldahab, 2019, P.6).

دولت منصور هادی قادر به حل مشکلات متعددی که دامن‌گیر یمن شده بود، نبود و نارضایتی‌ها از عملکرد دولت که طی توافق صورت گرفته ملزم به اجرای اصلاح قانون اساسی، اصلاحات سیاسی جامع، آشتی ملی و یافتن راه حلی برای مسائل جنوبی یمن شده بود، منجر به تشدید بی‌ثباتی و ناامنی در این کشور شد. با افزایش قیمت سوخت توسط دولت در سال ۲۰۱۴ اعتراض‌ها توسط گروه‌ها و جنبش‌ها از جمله حوثی‌ها گسترش پیدا کرد و یمن وارد یک بحران سیاسی داخلی شد.

حوثی‌ها که در تشدید اعتراضات علیه منصور هادی نقش زیادی داشتند، در سال ۲۰۱۱ نیز نقش بسیار فعالی در کنفرانس گفتگوی ملی و انتقال قدرت از عبدالله صالح به منصور هادی داشتند که این امر موجب افزایش نفوذ آنها در یمن شده بود (Jongberg, 2016, P.11). اما دور جدید نارضایتی‌ها پیامدهای جدی در صحنه داخلی و منطقه‌ای به همراه داشت. دامنه این اعتراضات توسط حوثی‌ها در سال ۲۰۱۴ گسترش بیشتری یافت و در نهایت معترضان، صنعا پایتخت یمن را به کنترل خود درآوردند و کاخ ریاست جمهوری را محاصره کردند. در پی این رویداد، منصور هادی (رئیس جمهور)، نخست وزیر و کابینه در اقدامی غیرمنتظره استعفا خود را به پارلمان این کشور اعلام کردند. گرچه درخواست استعفا از سوی پارلمان پذیرفته نشد، اما مخالفان، این اقدام را تلاشی برای طفره رفتن دولت از خواسته‌های خود برداشت کردند و به اعتراضات خود ادامه دادند (حسینی و یوسفی، ۱۳۹۶، ص ۳).

با وقوع بحران سیاسی داخلی در یمن، از تاریخ ۲۶ مارس ۲۰۱۵ عربستان سعودی و امارات متحده عربی از این موقعیت استفاده کرده، یک کارزار نظامی علیه انصار الله

(حوثی‌های یمن) با پشتیبانی آمریکا و اتحادیه اروپا از جمله فروش اسلحه، ارائه اطلاعات و پشتیبانی لجستیکی و حمایت‌های دیپلماتیک در یمن آغاز کردند. همانطور که توسط سازمان‌های حقوق بشری و همچنین سازمان ملل متحد گزارش شده است، ائتلاف به رهبری عربستان سعودی و امارات متحد عربی با نقض قوانین بین‌المللی به طور مداوم به غیرنظامیان و زیرساخت‌های مهم غیرنظامی - از جمله زیرساخت‌های آب و حمل و نقل، تولید و توزیع مواد غذایی، جاده‌ها، آثار تاریخی، خانه‌ها، مزارع و گله‌ها، بیمارستان‌ها، مدارس، عروسی‌ها - حمله کرد. ائتلاف همچنین محاصره دریایی را در بنادر مهم در مناطق تحت کنترل حوثی‌ها تحمیل کرده و مانع واردات مواد غذایی و مواد ضروری حیاتی به کشور جنگ زده یمن شد. در کشوری که قبلاً جزو فقیرترین و شکننده‌ترین کشور منطقه بود، جان ۱۴ میلیون نفر از قحطی تهدید شده و حتی بیشتر به کمک‌های بشردوستانه وابسته هستند (Gruiters, 2018, P.8).

با این حال حمله به یمن با چراغ سبز جناح غربی شورای امنیت و دو روز پس از پایان سفر «فیلیپ هامون»^۱ وزیر امور خارجه وقت انگلیس به ریاض آغاز شد. وی آخرین مقام غربی بود که با مسئولان سعودی پیش از حمله به یمن دیدار کرد. مقامات آمریکایی نیز اعلام کردند که واشنگتن در جریان این حمله بوده و با عربستان همکاری اطلاعاتی و لجستیکی داشته است. باراک اوباما، رئیس جمهور وقت آمریکا هم در یک تماس تلفنی با شاه عربستان، از حمله هوایی به یمن پشتیبانی کرده بود (جعفری ولدانی و امین آبادی، ۱۳۹۵، ص ۱۰ - ۹).

با توجه به موارد ذکر شده سوال اصلی پژوهش حاضر این است که سیاست‌های اتحادیه اروپا و ایالات متحده آمریکا در مقابل حمله نیروهای ائتلاف به رهبری عربستان سعودی به یمن چه بوده است؟

فرضیه اصلی پژوهش نیز این است که: اتحادیه اروپا بیشتر به دنبال استفاده از سازوکارهای حقوقی، دیپلماتیک و آغاز روند گفتگوهای ملی و بین‌المللی برای حل بحران

---

1. Philip Hamon.

2. Barack Obama.

بوده، ولیکن آمریکا در تلاش است تا با پشتیبانی کامل از سیاست‌های عربستان و تجاوز نظامی نیروهای ائتلاف، بحران را با هدف شکست انصارالله مدیریت کند. روش پژوهش حاضر توصیفی-تحلیلی با رویکرد کیفی بوده و داده‌ها با روش مطالعه کتابخانه‌ای گردآوری شده‌اند.

۲. نظریه‌های نواقح گرای

نظریه‌های نواقح گرای در زمینه روابط بین‌الملل مبتنی بر مجموعه‌ای از پیش فرض‌های اساسی در مورد سیستم بین‌المللی است: اول، اصل آنارشی نظم بین‌الملل است، زیرا هیچ سلسله مراتب رسمی بین دولت‌های مختلف وجود ندارد، دوم، دولت‌ها به عنوان بازیگران اصلی سیستم بین‌المللی عمل می‌کنند، سوم، نوع توزیع قدرت یکی از ویژگی‌های اصلی سیستم است، یعنی تک قطبی، دو قطبی یا چند قطبی بودن (Bleckmann, 2018, P.3).

مسئله اصلی که برای والتز^۱ اهمیت دارد و بنیان نظریه نواقح گرای محسوب می‌شود، این است که چرا دولت‌ها در نظام بین‌الملل به رغم تفاوت‌های سیاسی - ایدئولوژیک و غیره رفتار مشابهی را در سیاست خارجی به نمایش می‌گذارند. این شباهت را نمی‌توان براساس ویژگی‌های واحدها توضیح داد و در مقابل باید بر یک برداشت سیستمی از سیاست بین‌الملل متکی بود (مشیرزاده، ۱۳۸۸، ص ۱۳۳). از دیدگاه والتز، دولت‌های موجود در چنین سیستمی، واحدهای عقلانی در جستجوی بقاء می‌باشند، در عین حال که درصد حداکثرسازی منافع خود هستند.

در حالی که نواقح گرای بسیاری از ویژگی‌های واقع‌گرای از جمله دولت به عنوان بازیگر اصلی عرصه بین‌المللی را همچنان پذیرفته و قدرت را به منزله مبنای اصلی حفظ کرده است، اغلب توجهات را به مختصات ساختاری نظام بین‌الملل دولت‌ها معطوف می‌کند، نه به واحد دولت. به عقیده کنت والتز فشارهای ساختار، رفتار دولت‌ها را تعیین

1. Waltz.

می‌کند و بر نتایج بین‌المللی تأثیر می‌گذارد. به عقیده نوواقع‌گرایی، از آنجا که نظام بین‌الملل فاقد اقتدار مرکزی است، بنابراین، سیاست انباشت قدرت برای بقاء، به دولت‌ها تحمیل می‌شود. به عبارت دیگر، واقع‌گرایی معتقد است که رقابت بر سر قدرت از سرشت بد انسانی ناشی می‌شود، ولی نوواقع‌گرایان قدرت و افزایش آن را ضامن بقای دولت‌ها در نظام آنارشیک بین‌المللی می‌دانند (قوام، ۱۳۹۰، ص ۸۶-۸۵).

دو گروه در مکتب نئورئالیسم وجود دارد: رئالیست تدافعی و تهاجمی. در پی میزانی از قدرت هستند که بقای دولت را تضمین کند. بر این اساس، دولت‌ها بازیگرانی دفاعی‌اند و به دنبال به حداکثر رساندن قدرت خود نیستند (بیلیس و اسمیت، ۱۳۹۲، ج ۱، ص ۳۴۰). واقع‌گرایی تدافعی بر نقش مؤثر و کارآمد ساختار بین‌الملل در جهت‌دهی به رفتار کشورها تأکید بسیار دارد. اما در واقع‌گرایی تهاجمی تصور می‌شود که نظام بین‌الملل به دلیل آنارشی بودن سبب بروز جنگ می‌شود، بنابراین، صلح به ندرت تداوم می‌یابد.

۳. اهداف پژوهش

۱- بررسی بحران سیاسی داخلی یمن و عدم اتخاذ و اجرای تصمیمات مناسب از سوی رهبران پیشین که باعث بروز بن‌بست سیاسی در یمن شده و این عوامل منجر به مداخلات خارجی و تشکیل ائتلاف علیه ملت یمن و در نهایت جنگ تمام عیار ضد این کشور شده است.

۲- تجزیه و تحلیل نحوه حمایت از ائتلاف سعودی - اماراتی از سوی کشورهای اروپایی و آمریکایی از طریق حمایت‌های تسلیحاتی و نیز دیپلماتیک که با هدف تضعیف یمن و دستیابی به نفوذ بیشتر بر منطقه، از بین بردن نیروهای مردمی و کاهش نفوذ ایران صورت پذیرفته است.

۴. تجاوز نظامی عربستان و نیروهای ائتلاف به یمن

از مارس سال ۲۰۱۵، بازیگر اصلی خارجی در جنگ یمن در درجه نخست عربستان سعودی و بعد امارات متحده عربی بوده است. به نظر می‌رسد در تقسیم کار صورت گرفته، عربستان سعودی بیشتر حملات هوایی را انجام می‌دهد، در حالی که امارات متحده عربی نیروهای زمینی را در داخل یمن مستقر کرده است. مرحله اول این عملیات شامل محاصره‌های گسترده هوایی و دریایی، ظاهراً برای جلوگیری از دستیابی حوثی‌ها به

تسلیحات و همچنین حملات هوایی برای از بین بردن پدافند هوایی و ساحلی یمن، نیروی هوایی و قابلیت‌های موشک‌های بالستیک است. مرحله دوم برای از بین بردن تهدید مستقیم به سرزمین سعودی و دارایی‌های نیروهای ائتلاف توسط حوثی‌ها در نظر گرفته شده بود (Hokayem, 2016, P.11). ایالات متحده، انگلیس و فرانسه نیز از طریق ارائه پشتیبانی و اطلاعات لجستیکی به طور غیرمستقیم در جنگ همکاری می‌کنند (Al-Kahwati, 2019, P.7). شورای امنیت ملل متحد قطعنامه ۲۲۱۶ را در ۱۴ آوریل ۲۰۱۵ به تصویب رساند و از حوثی‌ها خواست که طبق فصل هفتم منشور ملل متحد، به خشونت خاتمه دهند، نیروهای خود را از سرزمین‌های تصرف شده خارج کنند و سلاح‌های سنگین خود را تحویل دهند (Eshaq & Al-Marani, 2017, P.26).

نیروهای ائتلاف، حمله به یمن را بنا بر درخواست منصور هادی رئیس جمهور مستعفی این کشور توجیه می‌کنند. با این حال، اگرچه کمک به دولت یمن ممکن است بهانه رسمی باشد، اما واقعیت آن است که یمن برای مدت‌های طولانی است که مطمح نظر سران سعودی قرار داشته و این سابقه طولانی مربوط به دهه ۱۹۳۰ می‌باشد (Al-Kahwati, 2019, P.7).

پس از یک برنامه بمباران پنج هفته‌ای و محاصره هوایی و دریایی، عربستان سعودی به عنوان رهبر نیروهای ائتلاف از پایان عملیات طوفان قاطعیت و آغاز عملیات بازگشت امید خبر داد. ولیکن حملات هوایی و محاصره یمن همچنان ادامه داشت. به غیر از تخریب گسترده زیرساخت‌ها، میزان قابل توجهی از تلفات غیرنظامیان ناشی از حملات هوایی، محاصره هوایی و دریایی و ممانعت از ورود مواد غذایی و تجهیزات پزشکی به یمن می‌باشد که به ایجاد یک فاجعه انسانی، گرسنگی و شیوع بیماری و با انجامیده است. این عملیات به رهبری عربستان سعودی انتقادات گسترده‌ای را به دنبال داشته و این کشور متهم به نقض قوانین بین‌المللی حقوق بشر دوستانه است. ایالات متحده، فرانسه و انگلیس نیز به دلیل پشتیبانی اطلاعاتی و پشتیبانی لجستیکی از جمله سوخت‌گیری هوایی و استقرار پرسنل نظامی در مرکز فرماندهی و کنترل این عملیات، به شدت به دلیل حمایت از این عملیات مورد انتقاد قرار گرفته‌اند. البته آنها از آغاز جنگ میلیاردها دلار سلاح به عربستان سعودی فروخته و سود اقتصادی هنگفتی داشته‌اند. این سود به قدری زیاد بوده است که

بنابر اعلان پایگاه خبری هیل^۱ وابسته به کنگره آمریکا، ترامپ رئیس جمهور این کشور در ۲۰ ژوئن ۲۰۱۹ سه طرح مصوب در کنگره آمریکا را که خواستار جلوگیری از فروش اضطراری سلاح به عربستان سعودی و امارات متحده عربی بودند، و تو کرد (<https://www.radiozameh.com/457049>).

مداخله نظامی ائتلاف، عمدتاً به حملات هوایی محدود می‌شود که نتوانسته است وضع موجود را تغییر دهد. در پاسخ به تلافی، حوثی‌ها به طور فزاینده‌ای حملات زمینی، موشکی و پهپادی را در استان‌های جنوبی عسیر، جیزان و نجران عربستان سعودی انجام داده‌اند (Eshaq & Al-Marani, 2017, P.27). ائتلاف به رهبری عربستان سعودی و امارات متحده عربی در حملات بمباران هوایی خود در یمن از مهمات خوشه‌ای ساخته شده در ایالات متحده، انگلیس و برزیل استفاده کرده و منجر به کشته شدن غیرنظامیان و از بین بردن منازل و مشاغل غیرنظامی فراوانی شده است (Gruiters, 2018, P.113).

حمله نظامی ائتلاف به رهبری عربستان به یمن منجر به ایجاد یک فاجعه انسانی شده است. در این رابطه رئیس کمیته بشردوستانه سازمان ملل متحد عنوان کرده است که: جنگ یمن بزرگ‌ترین بحران بشردوستانه از زمان ایجاد سازمان ملل متحد است. به بیان جامعه جهانی یا بازیگران منطقه‌ای، یمن در حال فرورفتن در یک فاجعه انسانی و خشونت‌آمیز است (Tzimas, 2018, P.2). برنامه جهانی غذا آورده است که، حدود ۷,۳ میلیون یمنی نیاز به کمک فوری غذایی دارند. به گفته یونیسف^۲ ۴۶۲۰۰۰ کودک از سوء تغذیه شدید حاد رنج می‌برند. طبق آمار سازمان بهداشت جهانی، ۱۴,۸ میلیون نفر فاقد دسترسی به مراقبت‌های بهداشتی اساسی هستند و بیش از ۲ میلیون آواره داخلی در یمن وجود دارد. از مارس ۲۰۱۵ تا مارس ۲۰۱۷، ۱۰۰۰۰ کودک زیر ۵ سال یمنی در اثر بیماری‌های قابل پیشگیری از جمله اسهال و ذات‌الریه از بین رفته‌اند (Sharp, 2017, P.10).

۵. جنبش انصارالله (حوثی‌ها) و تقابل با عربستان سعودی

جنبش حوثی‌ها توسط حسین بدرالدین الحوثی، روحانی با نفوذ در شمال یمن و عضو

1. Hill.

2. UNICEF.

سابق پارلمان در دهه ۱۹۹۰ تأسیس شد که نام خود را از بنیانگذار خود گرفته و وابسته به جریان زیدی شاخه‌ای از اسلام شیعه است. زیدی‌ها حدود ۳۵ درصد از جمعیت ۲۸ میلیون نفری یمن را تشکیل می‌دهند که بیشتر آنها در شمال غربی کشور واقع شده‌اند (Dunning, 2018, P.6).

یکی از اهداف اصلی این جنبش مبارزه با تبلیغات و نفوذ وهابیت، مقابله با دخالت‌های عربستان و احیای مذهب زیدی است. به طور کلی مواضع انصارالله علیه عربستان را در محورهای زیر می‌توان خلاصه کرد:

- ۱- خروج حاکمیت یمن از سیطره عربستان،
- ۲- مبارزه با مداخله‌های عربستان در یمن،
- ۳- مقابله با نفوذ وهابیت در یمن.
- ۴- بازپس‌گیری بخش‌های بزرگی از یمن که طی موافقت‌نامه طائف (۱۹۳۴) و نهایتاً جدّه (۲۰۰۰) از این کشور جدا شد.

بدیهی است که این موضع‌گیری خوشایند دولت عربستان نیست. در مقابل، عربستان قیام مردم یمن به ویژه شیعیان به رهبری انصارالله را در راستای گسترش ژئوپلیتیک شیعه، شکل‌گیری یک حکومت مستقل در یمن و حضور ایران در حیطه خلوت خود و در تضاد با منافع راهبردی‌اش در شبه جزیره عربستان تلقی می‌کند. از این رو، در شش جنگی که حکومت‌های سابق یمن علیه انصارالله راه انداخت، عربستان همواره از حکومت در مقابل این گروه حمایت می‌کرد و حتی در جنگ ششم به کمک حکومت برخاست (صفوی و بیژنی، ۱۳۹۵، ص ۲۰).

پس از خیزش مردمی بر علیه حکومت عبدالله صالح و آغاز بحران‌های سیاسی سال ۲۰۱۱، حوثی‌ها به صورت جدی‌تری وارد عرصه سیاست شدند. آنها دیدگاه‌ها و موارد مورد نظر خود را به کنفرانس ملی گفتگوهای یمن ارسال کردند. حتی در این دوره از مذاکرات سیاسی، حوادث درگیری فزاینده‌ای رخ داد که حوثی‌ها تسویه حساب خود را بر بیشتر بخش سعه‌ده دادند و به صنعا نزدیک شدند. به محض کنترل صنعا در اواخر سال ۲۰۱۴، حوثی‌ها برخی از نهادهای ایالتی را به دست گرفتند و مؤسسات جدیدی را ایجاد کردند. آنها قدرت را به دست «شورای عالی انقلاب» به رهبری چهره‌های معروف

حوثی مانند محمدعلی الحوثی دادند تا اداره سیاسی و اجتماعی شریط را به عهده بگیرند. رهبری ارشد جنبش حوثی‌ها محور خانواده خود حوثی‌ها، به ویژه عبدالملک الحوثی هستند. حوثی‌ها برخی از عناصر ارتش یمن را تحت‌الشعاع قرار داده و «کمیته‌های مردمی» و نیروهای قبیله‌ای نامنظم خود را حفظ کردند. از همه مهم‌تر، آنها پس از استعفاء و فرار منصور هادی، اتحادی با رئیس جمهور برکنار شده، علی عبدالله صالح که به دنبال به دست آوردن قدرت بود، ایجاد کردند. اتحاد و ائتلاف حوثی-صالح با دولت منصور هادی، مقاومت جنوب، سایر گروه‌ها و شبه نظامیان جهادی سلفی، درگیری آشکار را آغاز کرد (Baron, 2019, P.6).

به هر ترتیب، مقبولیت بالا و نفوذ چشمگیر حوثی‌ها در یمن، به ویژه دیدگاه منفی آنها نسبت به پادشاهی سعودی و نزدیکی فکری و ایدئولوژیک آنها به ایران، نگرانی همسایه شمالی آنها را برانگیخت؛ از همین رو، عربستان در ۲۶ مارس ۲۰۱۵، تهاجم هوایی خود را علیه انصارالله در یمن با ادعای حمایت از منصور هادی، رئیس جمهور این کشور، آغاز کرد. در این عملیات که از آن به عنوان طوفان قاطعیت و بعد از آن بازگشت امید نام می‌برند، کویت، امارات و بحرین، متحدان عربستان را تشکیل داده و کشورهایی مانند سودان، مراکش، مصر، اردن و غیره در تحویل تسلیحات نظامی با ریاض همکاری می‌کنند. عربستان با هدف انکار دخالت نظامی در تمامیت ارضی یمن، اعلام کرد که اقدام نظامی ائتلاف کشورهای عربی به رهبری این کشور، در پاسخ به درخواست رئیس جمهور قانونی یمن، انجام شده است. حمایت آمریکا از عربستان و وعده حمایت‌های لجستیک به این ائتلاف، مشروعیتی را که عربستان در فضای بین‌المللی به دنبال آن بود را برای این کشور تسهیل کرد. علاوه بر این، اجماع و لابی کشورهای عربی در شورای امنیت و خواست آنان مبنی بر تحریم تسلیحاتی جنبش انصارالله، برگ برنده دیگری در مشروعیت بین‌المللی اقدامات ریاض بود (حسینی و یوسفی، ۱۳۹۶، ص ۳ - ۴).

۶. سیاست‌های اتحادیه اروپا در بحران یمن

تعامل اتحادیه اروپا با یمن با شروع پیمان لیسبون^۱ در سال ۲۰۰۹ بیشتر شد و

1. Lisbon.

نماینده اتحادیه اروپا در جمهوری یمن تأسیس گردید. این نخستین بار بود که اتحادیه اروپا نمایندگی داشت که در یمن مستقر بود. نماینده اتحادیه اروپا «میشل سروون اولورو»^۱ در ۱۳ دسامبر ۲۰۰۹ اعتبارنامه خود را به عبدالله صالح تحویل داد. اندکی پس از ورود سروون گروه دوستان یمن در ژانویه سال ۲۰۱۰ تأسیس شد تا در زمینه علل متعدد بی‌ثباتی در یمن فعالیت کند. این ابتکار توسط بسیاری از کشورها و سازمان‌های بین‌المللی از جمله اتحادیه اروپا مورد حمایت قرار گرفت. هنگامی که در نوامبر ۲۰۱۱، طرح شورای همکاری خلیج فارس برای بهبود اوضاع یمن و انتقال قدرت از عبدالله صالح به منصور هادی به امضاء رسید، اتحادیه اروپا نقش برجسته‌ای در به نتیجه رسیدن این طرح ایفا کرد (Eshaq & Al-Marani, 2017, P.11).

حمایت همه اعضای دائم شورای امنیت سازمان ملل متحد از ابتکار عمل شورای همکاری خلیج فارس یک عامل تعیین‌کننده برای روند انتقال قدرت در یمن از صالح به منصور هادی بود. با این حال معترضان در میدانی شهرهای یمن از مصونیت عبدالله صالح ناراضی بودند. از طرف دیگر، مذاکرات در مورد حل و فصل اختلافات نتوانست دیدگاه‌های همه نیروهای سیاسی، مانند حوثی‌ها و جنبش جنوبی یمن، و همچنین جامعه مدنی، دانشجویان و جوانانی را که انقلاب را آغاز کرده بودند، در نظر بگیرد. بنابراین، برخی از فعالان یمنی، حمایت اتحادیه اروپا از ابتکار عمل شورای همکاری خلیج فارس را به عنوان ثبات کوتاه مدت قبل از تحولات اساسی‌تر می‌دانند (Eshaq & Al-Marani, 2017, P.18).

چند روز قبل از شروع حمله نظامی به رهبری عربستان سعودی، همه کشورهای عضو اتحادیه اروپا مأمورین دیپلماتیک خود را از صنعا خارج کردند و از آن لحظه به بعد نمایندگی اتحادیه اروپا در امور یمن در بروکسل فعالیت دارد. از زمان آغاز حمله نظامی، حمایت از مذاکرات مداوم برای پایان دادن به درگیری و بازگشت به روند انتقال صلح‌آمیز، اولویت اصلی سیاسی اتحادیه اروپا بوده است. فعالیت دیپلماتیک اتحادیه اروپا در تلاش برای دستیابی به توافق با برخی از احزاب درگیر و مهمتر از همه حوثی‌ها، بر پایه مسیرهای

---

1. Michelle Cerrone Oluro.

گفتگو که قبلاً در روند انتقال قدرت ایجاد شده بود، تشکیل شده است. نماینده اتحادیه اروپا همچنین از تلاش‌های میانجی‌گرانه نماینده ویژه دبیر کل سازمان ملل متحد حمایت کرده است. به علاوه، اتحادیه اروپا در راه‌اندازی و پشتیبانی از کمیته نظارت بر آتش‌بس، کمیته‌ای که در دسامبر سال ۲۰۱۵ تحت حمایت مالی سازمان ملل تأسیس شد، شرکت کرده است. اتحادیه اروپا همچنین در طول مذاکرات با همکاری سازمان ملل متحد مطالعه‌ای درباره ارزیابی خسارات و نیازها انجام داد که در ماه می ۲۰۱۶ به دولت یمن تحویل داده شد. اتحادیه اروپا همچنین در ارائه کمک‌های بشردوستانه برای کاهش بحران انسانی شرکت کرده است. کل کمک‌های بشردوستانه ارائه شده توسط اتحادیه اروپا از آغاز درگیری تا سال ۲۰۱۶ بالغ بر ۱۲۰ میلیون یورو بوده است. اتحادیه اروپا همچنین در سازوکار نظارت خود بر بنادر مختلف یمن و نقاط دسترسی به محموله‌های بشردوستانه سازمان ملل متحد همکاری می‌کند (Jongberg, 2016, P.9). اتحادیه اروپا و کشورهای عضو از ابتدای جنگ، حمایت از گفتگوها در بین گروه‌های یمنی در مورد طیف وسیعی از موضوعات محلی و ملی را آغاز کرده‌اند، اما انتقاد اساسی از این ابتکارات این است که آنها به اندازه کافی با تلاش‌های رسمی سازمان ملل مرتبط نیستند. با همکاری دفتر نماینده ویژه سازمان ملل متحد، اتحادیه اروپا و کشورهای عضو می‌توانند از یافتن راه‌حل در مورد جنوب یمن و مشارکت زنان در روند سیاسی و همچنین با دیدگاه قبیله‌ای و محلی کمک کرده و به مذاکرات تحت نظارت سازمان ملل متحد کمک کنند.

در مورد اوضاع بشردوستانه در یمن اتحادیه اروپا در ۲۵ فوریه ۲۰۱۶، قطعنامه‌ای را به تصویب رساند. این قطعنامه با نام *VP / HR* با توجه به ادعاهای جدی نقض قوانین بین‌المللی بشردوستانه توسط عربستان سعودی در یمن است که برای شروع ابتکار عمل با هدف تحریم تسلیحاتی اتحادیه اروپا علیه عربستان سعودی می‌باشد. این قطعنامه هدف قرار دادن زیرساخت‌های غیرنظامی از جمله بیمارستان‌ها توسط ائتلاف به رهبری عربستان سعودی را محکوم کرد و از همه طرف‌ها خواست تا به قوانین بین‌المللی بشردوستانه و قوانین بین‌المللی حقوق بشر احترام بگذارند. اتحادیه اروپا بر لزوم انجام یک اقدام هماهنگ بشردوستانه تحت رهبری سازمان ملل متحد تأکید کرد و اعتقاد داشت که گفتگوی سیاسی تنها راه دستیابی به صلح است. این قطعنامه، ایران و عربستان سعودی را

عوامل مؤثر در حل بحران عنوان می‌کند (Jongberg, 2016, P.10).

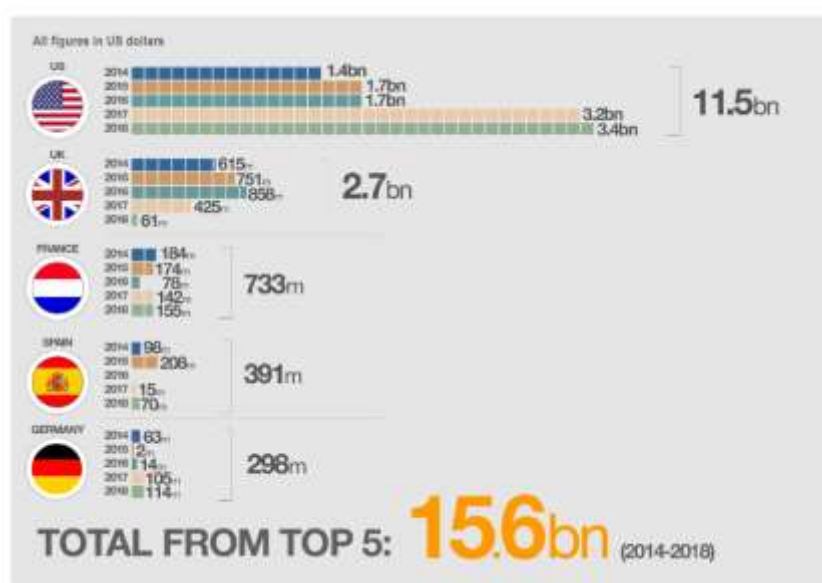
جدول ۱. نقش‌ها و حدود مشارکت اتحادیه اروپا در مسئله یمن

نقش‌ها	حدود مشارکت	همبستگی اجتماعی	عملیاتی شدن	مدیریت تصمیم‌گیری	طراحی فرآیند گفتگوی ملی
فعال کننده	فشار دیپلماتیک و اقتصادی بر طرف‌های متضاد به دلیل شرکت در کنفرانس ملی گفتگو	عدم وجود ضمانت اجرا برای اطمینان از کنفرانس ملی گفتگو و رعایت قوانین کنفرانس توسط طرفین متخاصم.	اتحادیه اروپا در بحث پیرامون برنامه‌ریزی روند انتقال و مصونیت دولت صالح، از قدرت کمتری برخوردار بود.		
سرمایه‌گذار	بودجه عمومی اتحادیه اروپا از طریق صندوق اعتماد به گفتگوی ملی و اصلاحات قانون اساسی در یمن				
ناظر / ضامن	حضور اتحادیه اروپا در طی مراحل طراحی	عدم حضور اتحادیه اروپا در پیگیری پیروی از قوانین روبه‌ای	حضور اتحادیه اروپا در گروه‌های کاری کنفرانس ملی گفتگو، به ویژه در مورد موضوع صعه		
ارائه‌دهنده پشتیبانی فنی / یا متخصص	پشتیبانی کارشناسی کمیته فنی	مشاوره میانجی‌گری برای دولت منصور هادی در مراحل تصمیم‌گیری نهایی	پشتیبانی فنی در گروه‌های کاری		
تسهیل کننده	جلسات غیر رسمی برای درک نیازهای احزاب و برای متقاعد کردن شرکت‌کنندگان مخالف		حمایت از افزایش گفتگو در صورت ایجاد بن‌بست و کمک به ایجاد روابط بین سازمان ملل و برخی از طرفین (به عنوان مثال حوثی‌ها)		
مجری / آگاهی دهنده / بازبینی کننده	نقش محدود اتحادیه اروپا به دلیل بازگشت بی‌ثباتی و خشونت و انتقال نمایندگی اروپا به عمان و نقش نظارت محدود در تنظیم اقدامات اعتمادسازی توسط دولت منصور هادی و کمیته تفسیر				

منبع: (Kestemont, 2018)

با این حال بسیاری از کشورهای اروپایی از جمله انگلیس، فرانسه و آلمان طی قراردادهای کلان تجاری، سلاح‌هایی در اختیار کشورهای عضو ائتلاف قرار می‌دهند که آنها علیه مردم یمن مورد استفاده قرار می‌گیرد. بریتانیا نیز با چالش بزرگ خروج از اتحادیه اروپا و عمل به عنوان یک کشور مستقل مواجه بوده، کوشیده است از مواضع ائتلاف عربی در یمن و نیز در مقابله با ایران حمایت کند تا متقابلاً بتواند با فروش تسلیحات، رونق

اقتصادی را برای کشورش به ارمغان آورد و همچنین با جلب سرمایه‌گذاری‌ها و حمایت‌های مالی این کشورها، تنش‌های اقتصادی ناشی از خروج از اتحادیه اروپا را به حداقل برساند (امیری، ۱۳۹۷، ص ۱۷).

شکل ۱. پنج صادرکننده برتر سلاح به عربستان سعودی (۲۰۱۴-۲۰۱۸)

منبع: (SIPRI, 2019)

به‌طور خلاصه اتحادیه اروپا از شروع حمله نظامی به رهبری عربستان سعودی در مارس ۲۰۱۵ به دنبال حمایت از مذاکرات مداوم برای پایان دادن به درگیری و بازگشت به روند انتقال صلح‌آمیز بوده است. نماینده اتحادیه اروپا همچنین از تلاش‌های میانجی‌گریانه مشاور ویژه سازمان ملل متحد حمایت کرد (Eshaq & Al-Marani, 2017, P.30). به جز سازمان ملل متحد، اتحادیه اروپا تنها سازمان بین‌المللی غربی است که با هر دو طرف اصلی متخاصم رابطه کاری دارد (Al-Kahwati, 2019, P.12).

همچنین شورای اروپا خواستار گفتگوی سیاسی به عنوان تنها راه حل مناقشات شده و مجدداً حمایت اتحادیه اروپا را از تلاش‌های دبیرکل سازمان ملل و نماینده ویژه یمن برای از سرگیری مذاکرات، مطابق با چارچوب ارائه شده توسط شورای همکاری خلیج فارس

تأیید کرده است. افزون بر این، بر احترام به حقوق بین‌الملل بشردوستانه و قوانین بین‌المللی حقوق بشر تأکید دارد (Jongberg, 2016P.9).

۷. سیاست‌های ایالات متحده آمریکا در بحران یمن

شروع سریع درگیری‌ها در مارس سال ۲۰۱۵، دولت اوپاما را وادار کرد که به سرعت واکنش نشان دهد. در آغاز حمله به رهبری عربستان سعودی در ۲۵ مارس ۲۰۱۵ به یمن، دولت اوپاما اعلام کرد که ایالات متحده بدون پشتیبانی از اقدامات مستقیم نیروهای نظامی ائتلاف در یمن برای حمایت از این مداخله، پشتیبانی لجستیکی و اطلاعاتی، سوخت‌گیری هوایی و استقرار مشاوران را برای عملیات ائتلاف فراهم خواهد کرد. پس از آن، یک واحد مشترک برنامه‌ریزی ایالات متحده و عربستان سعودی برای هماهنگی پشتیبانی نظامی و اطلاعاتی از مبارزات ایجاد شد. در شورای امنیت سازمان ملل متحد، ایالات متحده از تصویب قطعنامه ۲۲۱۶ (آوریل ۲۰۱۵) حمایت کرد، همچنین کشورهای عضو را ملزم به تحریم تسلیحاتی علیه نیروهای حوثی کرد و خواستار عقب‌نشینی حوثی‌ها از همه مناطق شد (Congressional Research Service (CRS), B2019, P.1).

از بین قدرت‌های فرامنطقه‌ای، دو کشور آمریکا و انگلیس تاکنون بیشترین نفوذ و نقش را در بحران یمن داشته‌اند. آمریکا از سال ۲۰۱۵ و به بهانه مبارزه با القاعده و داعش در کنار سعودی‌ها در یمن در حال جنگ است. هرچند با افزایش اعتراضات بین‌المللی درباره تلفات بالای غیرنظامیان در جنگ یمن، باراک اوپاما، رئیس‌جمهور سابق آمریکا، در دسامبر سال ۲۰۱۶، فروش تسلیحات به عربستان را به حال تعلیق درآورد، اما دولت ترامپ فروش این تسلیحات به عربستان را آزاد کرد که بخشی از این بسته ۱۱۰ میلیارد دلاری است (امیری، ۱۳۹۷، ص ۱۶). حمایت آمریکا از عربستان سعودی و وعده پشتیبانی تسلیحاتی از این ائتلاف، مشروعیتی را که عربستان سعودی در عرصه بین‌المللی به دنبال آن بود، تسهیل کرد. علاوه بر این، اجماع کشورهای عربی در شورای امنیت و تمایل آنها به تحریم سلاح‌های جنبش انصارالله در یمن، پیروزی دیگری بر مشروعیت بین‌المللی تهاجمات نظامی ریاض بود (Soleimani; Aghamolaei & Alishahi, 2019, P.5).

عربستان سعودی متکی به تسلیحات و پشتیبانی فنی و لجستیک شرکت‌های آمریکایی است. از زمان شروع جنگ ائتلاف در یمن، ارتش آمریکا نیروهای آموزش دیده خود را

برای استفاده از تسلیحات با منشاء آمریکایی به عربستان اعزام کرده و در بسیاری مواقع کمک‌های اطلاعاتی برای حمایت از عملیات نظامی سعودی‌ها در یمن انجام داد (CRS, B2019, P.2). ایالات متحده همچنین آموزش‌های نظامی قابل توجهی به کشورهای ائتلاف ارائه داده است. ارتش آمریکا بین سال‌های ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۶ بیش از ۵۰۰۰ نیروی امارات را آموزش داده است. عربستان سعودی سالانه ۱۰۰۰۰۰ دلار کمک برای آموزش نظامی به ایالات متحده تحت قانون کمک خارجی پرداخت می‌کند (Gruiters, 2018, P.15). جزئیات کامل پشتیبانی عملیاتی ایالات متحده از ائتلاف در دسترس نیست. از فوریه ۲۰۱۸، وزارت دفاع این کشور اعلام کرد که حدود ۵۰ نفر از کارمندان آمریکایی برای فعالیت‌های مربوط به پشتیبانی از ائتلاف از جمله برای ارائه مشاوره در زمینه مقابله با تهدیدات موشک‌های بالستیک حوثی‌ها در عربستان سعودی حضور داشتند (Gruiters, 2018, P.26).

با این وجود برخی از نمایندگان کنگره آمریکا با توجه به سیاست عربستان سعودی در یمن و دخالت مقامات سعودی در قتل روزنامه‌نگار تبعه آمریکایی جمال خاشقجی در سال ۲۰۱۸، به سیاست ایالات متحده در قبال عربستان سعودی انتقاد کرده‌اند. همچنین ترامپ رئیس‌جمهور ایالات متحده در سال ۲۰۱۹ نیروهای اضافی و تجهیزات نظامی بیشتری را به عربستان سعودی ارسال کرده است (CRS, B2019, P.2).

در حقیقت، برخی از تحلیل‌گران ادعا می‌کنند که روابط تسلیحاتی آمریکا با عربستان سعودی مهم‌ترین اهرمی است که ایالات متحده آمریکا می‌تواند از این موضوع به عنوان اهرم چانه‌زنی برای پایان دادن به جنگ در یمن استفاده کند. اگر ایالات متحده، و به میزان کمتری انگلیس، به پشتیبانی مادی و لجستیکی پایان دهند، نیروی هوایی عربستان به سرعت زمین‌گیر می‌شود. ایالات متحده می‌تواند حمایت خود را به طور کامل قطع یا آن را مشروط کند (Al-Kahwati, 2019, P.12). اما شرایط نشان می‌دهد که آنها چنین تمایلی ندارند، زیرا بنا بر گزارش دویچه وله^۱ آلمان دونالد ترامپ رئیس‌جمهور آمریکا، طرح نمایندگان کنگره برای ممنوعیت فروش تسلیحات به عربستان سعودی و امارات متحده

1. Deutsche Welle.

عربی را وتو کرده است. مجلس نمایندگان آمریکا که اکثریت آن را دموکرات‌ها تشکیل می‌دهند و نیز مجلس سنا که جمهوری‌خواهان در آن اکثریت دارند، طرحی را تصویب کرده بودند که براساس آن معامله ۸/۱ میلیاردی آمریکا با عربستان سعودی و امارات متحده عربی می‌بایست متوقف می‌شد. نمایندگان کنگره این نگرانی را داشتند که آتش جنگ یمن پس از ارسال این تسلیحات شعله‌ورتر شود. ترامپ دلیل وتوی این طرح را چنین اعلام کرده که باعث تضعیف قدرت رقابت تسلیحاتی آمریکا در جهان می‌شود و نیز به روابط این کشور با متحدانش لطمه می‌زند. برای بی‌اثر کردن وتوی رئیس‌جمهور، می‌بایست دوسوم نمایندگان در هر دو مجلس نمایندگان و سنا، به ردّ وتوی ترامپ رأی دهند. با توجه به ترکیب مجلس سنا که جمهوری‌خواهان در آن اکثریت را دارند، چنین چیزی بعید به نظر می‌رسد (<https://p.dw.com/p/3Mgns/25/07/2019>).

ایالات متحده به حمایت از ائتلاف، علی‌رغم این که کشورهای عضو آن در حال نقض قوانین بین‌المللی بشر دوستانه در یمن می‌باشند و این امر مغایر با قوانین داخلی ایالات متحده است، ادامه می‌دهد، زیرا قانون ایالات متحده کمک‌های خارجی و کمک‌های امنیتی را به کشوری که حقوق بشر را به طور مداوم و فاحش نقض می‌کند، ممنوع کرده است. قانون کنترل صادرات اسلحه، فروش تسلیحات برای استفاده در حملات غیرقانونی را ممنوع اعلام کرده است. اعضای کنگره اظهار داشتند که دخالت ایالات متحده در درگیری یمن بدون تصویب کنگره بوده و مقررات قانونی و قانون اساسی نقض شده است (Gruiters, 2018, P.19).

از زمان حمله ائتلاف به رهبری عربستان سعودی در مارس ۲۰۱۵ در یمن، کنگره آمریکا تلاش داشته است تا نقش فعالی در بحث و نظارت بر سیاست ایالات متحده در شبه جزیره عربستان به عهده بگیرد (CRS, A2019, P.1). استفاده ائتلاف عربستان سعودی و اماراتی از تسلیحات ایالات متحده در یمن باعث شده است که کنگره درباره فروش جدید این کشور نظارت بیشتری داشته باشد، اما نتوانسته است موفقیت قابل توجهی داشته باشد.

در حالی که کنگره نقش ایالات متحده را در پشتیبانی از عملیات ائتلاف در یمن زیر سؤال می‌برد، سرعت و مقیاس نبرد در زمین به طرز چشمگیری افزایش یافته است. در ۱۲

ژوئن ۲۰۱۸، ائتلاف به رهبری سعودی، عملیات طلایی پیروزی با هدف تصرف شهر بندر الحدیده در جوار دریای سرخ را آغاز کرد. زمانی که نیروهای ائتلاف و نظامیان حوثی در داخل و اطراف الحدیده درگیر شدند، سازمان‌های بشردوستانه هشدار دادند که اگر عملیات بندر متوقف نشود، قحطی می‌تواند در سراسر شمال یمن گسترش یابد. در ۱۲ ژوئن، ۹ سناتور آمریکایی نامه‌ای به وزیر امور خارجه «مایکل پمپئو»^۱ و وزیر دفاع وقت «جیمز ماتیس»^۲ نوشتند: ما نگران هستیم که در عملیات نظامی توسط نیروهای ائتلاف با آسیب رساندن به زیرساخت‌های مهم، بحران بشردوستانه را با قطع تحویل کمک‌های بشردوستانه تشدید کنیم. ما همچنین عمیقاً نگران هستیم که این عملیات چشم‌انداز حل سیاسی بحران یمن را به خطر اندازد (CRS, A2019, P.12).

اهداف آمریکا در جنگ یمن که به دنبال مبارزه ضد تروریسم، کاهش نفوذ ایران، ثبات منطقه‌ای و تمایل ایالات متحده به بازسازی در یمن است، به نوعی یمن تحت نفوذ ایران یا القاعده نباشد. همچنین واشنگتن در یمن به دنبال آن است که مناطق وسیعی از خلیج عدن، دریای سرخ و مناطق خاورمیانه که یمن در آن قرار دارد، بستگی به چنین برنامه‌ای دارد. ایالات متحده به عنوان قدرت تأثیرگذار در وضع موجود، تمایل به نفوذ بیش از سایر بازیگران خارجی در تحولات یمن داشته باشد (Smith and et al, 2018, P.12).

۸. نتیجه‌گیری

از دیدگاه اروپایی‌ها و آمریکایی‌ها، جنبش انصارالله یمن تحت تأثیر و هدایت‌های جمهوری اسلامی ایران قرار دارد. آنها معتقدند که ایران با تسلط بر یمن در پی گسترش قلمرو ژئوپلیتیک خود به سمت دریای سرخ، خلیج عدن، تنگه باب المندب و شاخ آفریقا است. لذا باید از توسعه نفوذ ایران جلوگیری و مانع روی کارآمدن دولتی شبیه ایران در منطقه شد. بنابراین، هم اروپایی‌ها و هم آمریکایی‌ها دیدگاهی منفی نسبت به جنبش انصارالله دارند و به همین دلیل تاکنون از تجاوز عربستان و نیروهای ائتلاف به یمن حمایت کرده‌اند، ولیکن نوع حمایت آنها به لحاظ تاکتیکی متفاوت، ولی به لحاظ راهبردی شبیه به

1. Michael Pompeo.

2. James Mattis.

هم بوده است.

از دیدگاه اروپایی‌ها باید از مذاکرات مداوم برای پایان دادن به درگیری و بازگشت به روند انتقال صلح‌آمیز حمایت کرد. در این راستا، اروپایی‌ها با هر دو طرف درگیر ارتباط دارند. آنها حتی کمیته‌ای را با هدف ایجاد و نظارت بر آتش‌بس ایجاد کرده و خواهان توقف حملات سعودی‌ها و آغاز گفتگوهای سیاسی شده‌اند. ارائه کمک‌های بشردوستانه شامل مواد غذایی، بهداشتی و دارویی برای کاهش بحران انسان‌دوستانه و ارائه کمک‌های مالی برای بازسازی زیرساخت‌های حیاتی یمن از دیگر سیاست‌های اروپایی‌ها بوده است. از دیدگاه آنها تهاجم نیروی هوایی سعودی به مناطق و اماکن غیرنظامی نقض حقوق بشردوستانه است. آنها معتقدند که باید اقدام هماهنگ بشردوستانه تحت رهبری سازمان ملل متحد برای خاتمه بحران انجام شود و تنها راه دستیابی به صلح، انجام گفتگوهای سیاسی است. ولیکن علی‌رغم سیاست‌های اعلامی اتحادیه اروپا، دولت‌های آلمان، فرانسه و انگلستان در سیاست‌های اعمالی خود همچنان به فروش تسلیحات نظامی به سعودی‌ها و اماراتی‌ها ادامه داده و حاضر نیستند این بازار مهم فروش تسلیحات را نادیده بگیرند.

از دیدگاه آمریکایی‌ها تثبیت حکومت حوثی‌ها در یمن به معنای گسترش نفوذ ایران و به هم خوردن موازنه قدرت به ضرر متحدان ایالات متحده است. بنابراین، آمریکا از تجاوز نیروهای ائتلاف به رهبری عربستان سعودی حمایت قابل توجهی دارد. از همان ابتدای آغاز جنگ، واشنگتن در جریان این حمله بوده و با عربستان همکاری اطلاعاتی و لجستیکی داشته و همچنین به استقرار مشاوران نظامی برای عملیات ائتلاف مبادرت کرده است. افزون بر این، یک واحد مشترک برنامه‌ریزی آمریکایی - سعودی برای هماهنگی پشتیبانی نظامی و اطلاعاتی و واحد آموزش‌های نظامی نیروهای ائتلاف توسط آمریکا ایجاد شده است و حتی در اقدامی شگفت‌آور آمریکایی‌ها متحدان خود را ملزم به تحریم تسلیحاتی علیه نیروهای حوثی کرده‌اند. علاوه بر این، نه تنها فروش انواع تسلیحات پیشرفته به پادشاهی سعودی تداوم داشته و اقدامات خلاف حقوق بشردوستانه سعودی محکوم نشده، بلکه آنها مانع اصلی اقدامات سازنده با هدف ایجاد صلح و امنیت توسط شورای امنیت ملل متحد بوده‌اند.

راهکار برون رفت از بحران یمن، برگزاری کنفرانس گفتگوهای ملی طرفین درگیر و حل اختلافات در بازه زمانی کوتاه مدت و بلند مدت زیر نظر سازمان ملل به همراه کاهش تنش و درگیری نظامی و نیز خروج نیروهای نظامی متجاوز از یمن است و این امر تا حد زیادی بر پویایی و نقش بالقوه سازمان ملل در از بین بردن تنش و درگیری نظامی در یمن دارد.

— منابع —

۱. امیری، سروش (۱۳۹۷). دولت‌های منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای و بحران ژئوپلیتیکی و امنیتی یمن با تأکید بر ایران و عربستان و هم‌پیمانان. *مطالعات سیاسی جهان/اسلام*، ۷(۴): ۱۱۵-۱۴۰.
۲. بیلیم، جان؛ استیو، اسمیت (۱۳۹۲). جهانی شدن سیاست: روابط بین‌الملل در عصر نوین. ترجمه ابوالقاسم راه‌چمنی و دیگران. تهران: مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر، ج ۱.
۳. جعفری ولدانی، اصغر؛ امین آبادی، محمد (۱۳۹۵). عربستان و معمای یمن. *اطلاعات سیاسی - اقتصادی*، ۳۰۶: ۴-۱۷.
۴. حسینی مقدم، ناهید؛ یوسفی، بهرام (۱۳۹۶). راهبرد عربستان سعودی در قبال بحران یمن (۲۰۱۰-۲۰۱۵). *پژوهش ملل*، ۲۵: ۷۹-۱۰۳.
۵. صفوی، حمزه؛ بیژنی، مهدی (۱۳۹۵). ریشه‌های ژئوپلیتیک تهاجم نظامی عربستان سعودی به یمن. *آفاق امنیت*، ۹(۳۰): ۱۲۲-۱۴۹.
۶. قوام، عبدالعلی (۱۳۹۰). *روابط بین‌الملل: نظریه‌ها و رویکردها*. تهران: سمت.
۷. مشیرزاده، حمیرا (۱۳۸۸). *تحول در نظریه‌های روابط بین‌الملل*. تهران: سمت.
8. Aboueldahab, N. (2019). **Reclaiming Yemen: The Role of the Yemeni Professional Diaspora**. Brookings Doha Center, Saha 43, Building 63, West Bay, Doha, Qatar, www.brookings.edu/doha.
9. Al-Kahwati, A. (2019). **Peace in Yemen**. Published By The Swedish Institute Of International Affairs | UI.SE, 5/2019: 3-17.
10. Baron, A. (2019). **Foreign and Domestic Influences in the War in Yemen**. Blacksburg: VT Publishing. DOI: <https://doi.org/10.21061/proxy-wars-baron>.
11. Bleckmann, P. (2018). **Analysis of the causes of Saudi Arabia's intervention in Yemen**. <https://www.researchgate.net/publication/324594087>. DOI: 10.13140/RG.2.2.17552.51208
12. Congressional Research Service (CRS) (A2019). **Congress and the War in Yemen: Oversight and Legislation 2015-2019**. Available in: <https://crsreports.congress.gov/R45046>.
13. Congressional Research Service (CRS) (B2019). **Saudi Arabia: Background and U.S. Relations**. Updated November 21, 2019. Available in: <https://crsreports.congress.gov/product/pdf/RL/RL33533>.
14. Dunning, T. (2018). **Yemen, the 'worst humanitarian crisis in the world' continues**. Canberra, ACT, Australia: Australian Parliamentary Library, Parliament House. Available in: <https://www.researchgate.net/publication/329544463>
15. Eshaq, A. & Al-Marani, S. (2017). **Assessing the EU's conflict prevention and peacebuilding interventions in Yemen**. Political Development Forum, This project is funded by the EU's Horizon 2020 Research and Innovation Programme Grant agreement no. 653866, Available in:

- <https://www.woscap.eu/documents/131298403/131299900/Yemen%2B-%2BPDF.pdf/Yemen%20-%20PDF/index.pdf>.
16. Gruiters, J. (2018). Day of Judgment: *The Role of the US and Europe in Civilian Death, Destruction, and Trauma in Yemen*. General Director, Paxforpeace.nl, Available in: <https://squarespace.com/static/5b3538249d5abb21360e858f/t/5c7f53f7b208fc58dbada030/1551848449753/%2522Day+of+Judgement%2522.pdf>
  17. Hokayem, E. & Roberts, D. (2016). The War in Yemen. *Journal Survival Global Politics and Strategy*, 58(6). DOI:10.1080/00396338.2016.1257202.
  18. Jongberg, K. (2016). **The conflict in Yemen: latest developments.** *European Union*. Available in: [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EXPO_IDA\(2016\)570473](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EXPO_IDA(2016)570473).
  19. Kestemont, E. (2018). **What Role(s) for the European Union in National Dialogues? Lessons Learned from Yemen.** *EU Diplomacy Paper 05/2018. [Working Paper]*. Available in: <http://aei.pitt.edu/97354/>.
  20. Sharp, J. (2017). **Yemen: Civil War and Regional Intervention.** Congressional Research Service (CRS), Report prepared for members and committees of congress, Available in: https://www.forumarmstrade.org/uploads/1/9/0/8/19082495/crs_yemen_report_march_2017.pdf.
  21. Smith, K.D.; Ibish, H.; Salisbury, P. & Seche, S.A.; Rahman, O.H. & Young, K.E. (2018). **The Geoeconomics of Reconstruction in Yemen.** Arab Gulf States Institute in Washington (AGSIW). Available in: https://agsiw.org/wp-content/uploads/2018/11/Yemen_UAESF_ONLINE.pdf.
  22. Soleimani, H.S.; Aghamolaei, M. & Alishahi, A. (2019). The Challenge of Powers in Yemen and the Drawing of Several. *Journal of Philosophy and Ethics*, 1(4):1-12.
  23. Tzimas, T. (2018). Legal Evaluation of the Saudi-Led Intervention in Yemen: Consensual Intervention in Cases of Contested Authority and Fragmented States. *ZaoRV*, 78. Available in: https://www.zaoerv.de/78_2018/78_2018_1_a_147_187.pdf.
  24. <https://p.dw.com/p/3Mgns/25/07/2019>
  25. <https://www.radiozamaneh.com/457049>

References

1. Aboueldahab, N. (2019). **Reclaiming Yemen: The Role of the Yemeni Professional Diaspora.** Brookings Doha Center, Saha 43, Building 63, West Bay, Doha, Qatar, www.brookings.edu/doha.
2. Al-Kahwati, A. (2019). **Peace in Yemen.** Published By The Swedish Institute Of International Affairs | UI.SE, 5/2019: 3-17.

3. Amiri, S. (1397). The regional and trans-regional governments and the Yemeni geopolitical and security crisis have emphasized Iran and Saudi Arabia and their allies. *Political Studies of the Islamic World*, 7(4): 115-140. [In Persian]
4. Baron, A. (2019). **Foreign and Domestic Influences in the War in Yemen**. Blacksburg: VT Publishing. DOI: <https://doi.org/10.21061/proxy-wars-baron>.
5. Bilis, J. & Steve, S. (2013). **Globalization of Politics: International Relations in the New Age**. Translated by Abolghasem Rahmanchemani and others. Tehran: Abrar Contemporary International Studies and Research Cultural Institute, Vol.1. [In Persian]
6. Bleckmann, P. (2018). **Analysis of the causes of Saudi Arabia's intervention in Yemen**. <https://www.researchgate.net/publication/324594087>.
DOI: 10.13140/RG.2.2.17552.51208
7. Congressional Research Service (CRS) (A2019). **Congress and the War in Yemen: Oversight and Legislation 2015-2019**. Available in: <https://crsreports.congress.gov/R45046>.
8. Congressional Research Service (CRS) (B2019). **Saudi Arabia: Background and U.S. Relations**. Updated November 21, 2019. Available in: <https://crsreports.congress.gov/product/pdf/RL/RL33533>.
9. Dunning, T. (2018). **Yemen, the 'worst humanitarian crisis in the world' continues**. Canberra, ACT, Australia: Australian Parliamentary Library, Parliament House. Available in: <https://www.researchgate.net/publication/329544463>
10. Eshaq, A. & Al-Marani, S. (2017). **Assessing the EU's conflict prevention and peacebuilding interventions in Yemen**. Political Development Forum, This project is funded by the EU's Horizon 2020 Research and Innovation Programme Grant agreement no. 653866, Available in: <https://www.woscap.eu/documents/131298403/131299900/Yemen%2B-%2BPDF.pdf/Yemen%20-%20PDF/index.pdf>.
11. Ghavam, A.A. (1390). **International Relations: Theories and Approaches**. Tehran: Samat. [In Persian]
12. Gruiters, J. (2018). Day of Judgment: *The Role of the US and Europe in Civilian Death, Destruction, and Trauma in Yemen*. General Director, Paxforpeace.nl, Available in: <https://squarespace.com/static/5b3538249d5abb21360e858f/t/5c7f53f7b208fc58dbada030/1551848449753/%2522Day+of+Judgement%2522.pdf>
13. Hokayem, E. & Roberts, D. (2016). The War in Yemen. *Journal Survival Global Politics and Strategy*, 58(6). **DOI:**10.1080/00396338.2016.1257202.
14. Hosseini Moghadam, N. & Yousefi, B. (1396). Saudi Arabia's Strategy for the Yemeni Crisis (2010-2015). *Research of Nations*, 25: 79-103. [In Persian]
15. Jafari Valdani, A. ; Aminabadi, M. (2016). Saudi Arabia and the Yemeni conundrum. *Political-Economic Information*, 306: 4-17. [In Persian]

16. Jongberg, K. (2016). **The conflict in Yemen: latest developments.** *European Union*. Available in: [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EXPO_IDA\(2016\)570473](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EXPO_IDA(2016)570473).
17. Kestemont, E. (2018). **What Role(s) for the European Union in National Dialogues? Lessons Learned from Yemen.** *EU Diplomacy Paper 05/2018. [Working Paper]*. Available in: <http://aei.pitt.edu/97354/>.
18. Moshirzadeh, H. (1388). **Evolution in theories of international relations.** Tehran: Samat. [In Persian]
19. Safavid, H. & Bijani, M. (2016). The geopolitical roots of Saudi Arabia's military invasion of Yemen. *Security horizons*, 9(30): 122-149. [In Persian]
20. Sharp, J. (2017). **Yemen: Civil War and Regional Intervention.** Congressional Research Service (CRS), Report prepared for members and committees of congress, Available in: https://www.forumarmstrade.org/uploads/1/9/0/8/19082495/crs_yemen_report_march_2017.pdf
21. Smith, K.D.; Ibish, H.; Salisbury, P. & Seche, S.A.; Rahman, O.H. & Young, K.E. (2018). **The Geoeconomics of Reconstruction in Yemen.** Arab Gulf States Institute in Washington (AGSIW). Available in: https://agsiw.org/wp-content/uploads/2018/11/Yemen_UAESF_ONLINE.pdf.
22. Soleimani, H.S.; Aghamolaei, M. & Alishahi, A. (2019). The Challenge of Powers in Yemen and the Drawing of Several. *Journal of Philosophy and Ethics*, 1(4):1-12.
23. Tzimas, T. (2018). Legal Evaluation of the Saudi-Led Intervention in Yemen: Consensual Intervention in Cases of Contested Authority and Fragmented States. *ZaoRV*, 78. Available in: https://www.zaoerv.de/78_2018/78_2018_1_a_147_187.pdf.
24. <https://p.dw.com/p/3Mgns/25/07/2019>
25. <https://www.radiozamaneh.com/457049>

شیوه ارجاع به این مقاله

DOI: <http://dx.doi.org/10.22034/sej.2020.1897458.1237>

عباسی (اشلقی)، مجید؛ زارعی، اکبر (۱۳۹۹). سیاست اتحادیه اروپا و ایالات متحده آمریکا در قبال جنگ یمن از منظر نواقح گرای (۲۰۱۹ - ۲۰۱۵). *سیهر سیاست*، ۷ (۲۴): ص ۷-۳۰.